

(Metinių finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamojo rašto forma)

AKNYSTOS SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ

2025 METŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

Aknystos socialinės globos namai (toliau – Globos namai) yra Lietuvos Respublikos valstybės įstaiga.

Globos namai yra biudžetinė įstaiga, kurios juridinio asmens kodas Juridinių asmenų registre – 190791444. Globos namų buveinės adresas: Miško g. 2, Aknystų k., Debeikių sen., Anykščių r. sav. LT-29373.

Globos namai finansuojami iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų teisės aktų nustatyta tvarka. Globos namams finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos. Globos namų lėšas sudaro valstybės biudžeto tiksliniai asignavimai, valstybės investicinių programų lėšos, parama ir kitos teisės aktais gautos lėšos.

Globos namų savininkė yra valstybė. Globos namų savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Globos namai neturi kontroliuojamų arba asocijuotųjų subjektų.

Globos namų finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Globos namai teikia žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinį. 2025 metų finansinių ataskaitų rinkinys teikiamas Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Ataskaitinį laikotarpį Globos namų vidutinis darbuotojų skaičius yra 157, praėjusį ataskaitinį laikotarpio buvo 153.

Globos namai savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, kitais Lietuvos Respublikos Seimo priimtais teisės aktais, Lietuvos Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Ministro pirmininko potvarkiais, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymais, kitais socialinės globos teikimą reglamentuojančiais teisės aktais.

Pagrindinė veikla – suteikti ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą suaugusiems asmenims su negalia, dėl kurios jie negali gyventi savarankiškai, naudotis kitomis bendruomenės paslaugomis ir kuriems būtina nuolatinė specialistų priežiūra. Globos namuose apgyvendinami asmenys, kuriems dėl proto negalios ar psichinių sutrikimų nustatytas 0-40 procentų darbingumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis arba nustatytas didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis.

Globos namai nuo 2006 metų birželio 20 d. turi paramos gavėjo statusą.

Finansinėse ataskaitose visos sumos nurodomos Lietuvos Respublikos valiuta – eurai ir centais.

II SKYRIUS

APSKAITOS POLITIKA

Globos namų finansinę apskaitą centralizuotai tvarko Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras.

Globos namų finansinė apskaita tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymu, Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 488 „Dėl Centralizuoto viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir taikant apskaitos politiką, patvirtintą Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro direktoriaus 2024 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. V-646 „Dėl Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro ir viešojo sektoriaus subjektų, kurių finansinę apskaitą centralizuotai tvarko Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras, ūkinių operacijų registravimo ir vertinimo tvarkos patvirtinimo“.

Taikoma apskaitos politika apima ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių pripažinimo, įvertinimo ir apskaitos principus, metodus bei taisykles.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas pripažįstamas ir jo apskaita tvarkoma vadovaujantis 13-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu „Nematerialusis turtas“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. 1K-238 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 13-ojo standarto patvirtinimo“.

Pirminio pripažinimo metu nematerialusis turtas apskaitoje registruojamas įsigijimo (pasigaminimo) savikaina. Nematerialiojo turto įsigijimo savikainą sudaro pirkimo kaina, įskaitant importo ir kitus negražintinus mokesčius, atėmus prekybos nuolaidas. Į savikainą įtraukiamos ir išlaidos, tiesiogiai susijusios su nematerialiojo turto parengimu naudoti (išmokos darbuotojams, testavimo išlaidos, techninės specifikacijos parengimo išlaidos ir kt.). Į nematerialiojo turto įsigijimo savikainą neįtraukiamos naujo produkto ar paslaugos pristatymo išlaidos, veiklos pradėjimo naujoje vietoje išlaidos, administracinės ir kitos bendrosios išlaidos, viešųjų pirkimų išlaidos. Šios išlaidos nurašomos į sąnaudas tą atskaitinį laikotarpį, kai padaromos.

Nematerialusis turtas gali būti gaunamas neatlygintinai (pvz., perduotas, paaukotas ar padovanotas) arba įsigytas už simbolinį atlygį, t. y. už reikšmingai mažesnę negu nematerialiojo turto

rinkos vertę.

Amortizacija skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą metodą, pagal kurį nematerialiojo turto savikaina sistemingai paskirstoma per jo naudingo tarnavimo laiką. Amortizacija skaičiuojama vadovaujantis Globos namų vadovo ar jo įgalioto asmens patvirtintais nematerialiojo turto amortizacijos normatyvais, kurie nustatomi atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus viešojo sektoriaus subjektams, tačiau, jei nematerialusis turtas įsigijamas jį naudoti terminuotą laiką (pvz., licencijos), jis turi būti amortizuojamas per įsigijimo dokumentuose nurodytą laikotarpį.

Nematerialiojo turto grupėms taikomi amortizacijos normatyvai (metais) nuodyti 1 lentelėje.

1 lentelė

Ilgalaikio nematerialiojo turto amortizacijos ekonominiai normatyvai

Nematerialiojo turto grupės	Amortizacijos normatyvo mažiausia reikšmė (metais)	Amortizacijos normatyvo didžiausia reikšmė (metais)
1	2	3
Programinė įranga ir jos licencijos	3	3

Ilgalaikis materialusis turtas

Turtas pripažįstamas ilgalaikiu materialiuoju turtu ir jo apskaita tvarkoma vadovaujantis 12-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu „Ilgalaikis materialusis turtas“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. 1K-174 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“.

Įsigytas ilgalaikis materialusis turtas pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina. Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainą sudaro ilgalaikio materialiojo turto pirkimo kaina, įskaitant importo ir kitus negrąžintinus mokesčius (tarp jų ir pridėtinės vertės mokestį, jei jis negrąžinamas ir netraukiamas į apskaitą), atėmus prekybos nuolaidas, jei dėl to įsigijimo savikaina netampa reikšmingai mažesnė už ilgalaikio materialiojo turto rinkos vertę. Taip pat į ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainą įtraukiamos išlaidos, tiesiogiai susijusios su ilgalaikio materialiojo turto parengimu naudoti.

Į ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo (pasigaminimo) savikainą neįtraukiamos išlaidos,

padarytos nuo to momento, kai ilgalaikis materialusis turtas tampa tokios būklės, kad galima pradėti jį naudoti; išlaidos, nebūtinai norint paruošti turtą naudoti; išlaidos, padarytos turto naudojimo pradžioje, prieš ilgalaikiam materialiajam turtui pasiekiant planuotą pajėgumą; palūkanos, paskolos, sutarties administravimo mokesčiai ir kitos skolinimo išlaidos; viešųjų pirkimų organizavimo išlaidos; administracinės ir kitos bendrosios pridėtinės išlaidos. Tokios išlaidos yra nurašomos į sąnaudas tą ataskaitinį laikotarpį, kai padaromos. Globos namaigali gauti ilgalaikį materialųjį turtą neatlygintinai (turtas gali būti perduotas, paaukotas ar padovanotas) arba įsigyti už reikšmingai mažesnę kainą nei ilgalaikio materialiojo turto rinkos vertė.

Išankstiniai mokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą, taip pat gautas, bet dar nepradėtas naudoti, nebaigtas statyti ar komplektuoti ilgalaikis materialusis turtas priskiriami prie ilgalaikio materialiojo turto.

Pagal panaudos ir nuomos sutartis gautas ir naudojamas ilgalaikis materialusis turtas registruojamas nebalansinėse sąskaitose. Ilgalaikis materialusis turtas, įsigytas pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartį, įsigijimo metu yra registruojamas apskaitoje 19-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 14 d. Įsakymu Nr. 1K-176 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 19-ojo standarto patvirtinimo“, (toliau – 19-asis VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“) nustatyta tvarka.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą – ilgalaikio materialiojo turto nudėvimąją vertę nuosekliai paskirstant per visą turto naudingo tarnavimo laiką.

Nusidėvėjimas skaičiuojamas vadovaujantis Globos namaivado ar jo įgalioto asmens patvirtintais ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo normatyvais, kurie nustatomi atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintus viešojo sektoriaus subjektams taikomus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvus.

Ilgalaikio materialiojo turto grupėms taikomi nusidėvėjimo normatyvai (metais) nuodyti 2 lentelėje.

2 lentelė

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimo ekonominiai normatyvai

Ilgalaikio materialiojo turto grupės	Nusidėvėjimo normatyvo mažiausia reikšmė (metais)	Nusidėvėjimo normatyvo didžiausia reikšmė (metais)
1	2	3

Pastatai	20	140
Kiti statiniai	30	100
Mašinos ir įrenginiai	5	40
Transporto priemonės	7	15
Baldai, biuro įranga ir kitas ilgalaikis materialusis turtas	7	12

Ilgalaikis materialusis turtas turi būti nurašomas iš apskaitos, kai jis perleidžiamas; pripažintas nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ilgalaikis materialusis turtas likviduojamas; prarandamas dėl vagysčių, stichinių nelaimių ar kitų priežasčių. Kai turtas parduodamas arba nurašomas, jo įsigijimo savikainos, sukaupto nusidėvėjimo ir, jei yra, nuvertėjimo sumos nurašomos, o su tuo susijęs pelnas arba nuostolis veiklos rezultatų ataskaitoje priskiriamas kitai veiklai.

Atsargos

Atsargos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje vadovaujantis 8-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu „Atsargos“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 1K-220 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 8-ojo standarto patvirtinimo“.

Atsargomis pripažįstamas tik toks įsigytas turtas, kuris sunaudojamas per vienus metus, siekiant uždirbti pajamų arba teikti viešąsias paslaugas, ir yra susijęs su Globos namaipavestų funkcijų vykdymu arba įsigytas numatant jį parduoti arba paskirstyti.

Registruojant atsargas apskaitoje, pirminio pripažinimo metu jos yra įvertinamos įsigijimo ar pasigaminimo savikaina.

Išankstiniai mokėjimai už atsargas registruojami trumpalaikio turto išankstinių mokėjimų sąskaitose.

Apskaičiuojant sunaudotų teikiant paslaugas ar parduotų atsargų savikainą, taikomas „pirmas gautas, pirmas išduotas“ (FIFO) atsargų įkainojimo būdas arba konkrečių kainų būdas (konkretūs atsargų vienetai turi būti rodomi konkrečia jų įsigijimo ar pasigaminimo savikaina). Atsargų įkainojimo būdas parenkamas atsižvelgiant į atsargų ir veiklos, kurioje šios atsargos yra sunaudojamos, pobūdį.

Atsargos nukainojamos iki grynosios realizavimo vertės tam, kad jų balansinė vertė neviršytų būsimos ekonominės naudos ar paslaugų vertės, kurią tikimasi gauti šias atsargas panaudojus, pardavus ar išmainius. Kai atsargos yra sunaudojamos (parduodamos), jų balansinė vertė

yra pripažįstama sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai yra suteikiamos viešosios paslaugos arba pripažįstamos atitinkamos pajamos.

Visa atsargų įsigijimo ar pasigaminimo savikainos sumažinimo iki grynosios realizavimo vertės suma ir visi nuostoliai dėl atsargų praradimo, nurašymo ir pan. yra pripažįstami to laikotarpio, kuriuo vertė sumažėjo ar atsirado nuostolių, nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudomis.

Atiduoto naudoti ūkinio inventoriaus vertė iš karto pripažįstama sąnaudomis. Tokio inventoriaus kiekinė ir (arba) vertinė apskaita kontrolės tikslais tvarkoma balansinėse arba nebalansinėse sąskaitose pagal nusistatytą apskaitos politiką.

Išankstiniai apmokėjimai ir gautinos sumos

Išankstiniai apmokėjimai už finansinį turtą priskiriami trumpalaikiam finansiniam turtui ir į apskaitą įtraukiami vadovaujantis 17-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-223 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“, (toliau – 17-asis VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“).

Išankstiniais apmokėjimais apskaitoje pripažįstama suma, nurodyta banko išrašė. Jeigu išankstinį apmokėjimą atlieka valstybės išdas (arba kitas išteklių fondas) tiesiogiai, tuomet išankstiniai apmokėjimai apskaitoje pripažįstami pagal valstybės išdo mokėjimo pavedimo turinį (arba kito išteklių fondo pateiktą dokumentą (informaciją).

Ateinančių laikotarpių sąnaudos apskaitoje pripažįstamos pagal pirkimo sąskaitą faktūrą ar kitą dokumentą, pagal kurį sąnaudos bus patiriamos ateinančiais laikotarpiais. Kiekvieno mėnesio pabaigoje apskaitoje pripažįstamos patirtos sąnaudos, mažinant ateinančių laikotarpių sąnaudas. Sąnaudos pripažįstamos proporcingomis dalimis per laikotarpį, kur jos faktiškai bus patiriamos.

Gautinos sumos apskaitoje registruojamos tada, kai gaunama arba pagal vykdomą sutartį įgyjama teisė gauti pinigus ar kitą finansinį turtą pagal 17-ąjį VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“.

Pirminio pripažinimo metu gautinos sumos apskaitoje pripažįstamos jų įsigijimo savikaina, kurią sudaro sumokėta arba mokėtina už ją suma arba kito perduoto turto vertė, nurodant tikslų atsiskaitymo terminą (sąskaitoje faktūroje ir apskaitoje).

Gautinų sumų balansinė vertė apskaitoje turi būti mažinama įvertintų abejotinų gautinų sumų dydžiu, t. y. sumos turi būti rodomos grynąja verte, iš įsigijimo savikainos atėmus nustatytas neatgautinas sumas.

Paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio (ketvirčio) dieną turi būti nustatyta, ar yra

požymių, kad gautinų sumų balansinė vertė gali būti sumažėjusi. Jeigu yra nuvertėjimo požymių, turi būti nustatyta tikėtina atgauti suma ir pripažintos sąnaudos dėl gautinų sumų nuvertėjimo, kurios registruojamas kaip pagrindinės ar kitos veiklos sąnaudos.

Išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų nuvertėjimas apskaitoje registruojamas pagal Globos namaivado ar jo įgalioto asmens patvirtintą išankstinių apmokėjimų arba gautinų sumų senaties žiniaraštį, parengus išankstinių apmokėjimų arba gautinų sumų vertės koregavimo žiniaraštį.

Gautinos sumos ar jų dalis iš apskaitos nurašomos tik tada, kai Globos namainetenka teisės kontroliuoti šių sumų arba jų dalies, t. y. kai sueina gautinos sumos senaties terminas.

Neapibrėžtojo turto apskaitos principai nustatyti 18-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. 1K-252 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 18-ojo standarto patvirtinimo“ (toliau – 18-asis VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“).

Finansinis turtas

Finansinis turtas pripažįstamas vadovaujantis 14-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-430 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 14-ojo standarto patvirtinimo“, ir 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ nustatytais kriterijais.

Finansinis turtas apskaitoje pripažįstamas ir registruojamas tada, kai Globos namai gauna arba pagal vykdumą sutartį įgyja teisę gauti pinigus ar kitą finansinį turtą.

Pirmą kartą pripažįstamas finansinis turtas įvertinamas įsigijimo savikaina, kurią sudaro sumokėta arba mokėtina už jį suma arba kito perduoto turto vertė. Tiesioginės sandorių sudarymo išlaidos neįtraukiamos į finansinio turto įsigijimo savikainą ir pripažįstamos ataskaitinio laikotarpio, kurio metu buvo sudarytas sandoris, finansinės ir investicinės veiklos sąnaudomis.

Investicijomis į asocijuotuosius subjektus laikomos investicijos, kai Globos namai subjektui, į kurį investavo, gali daryti reikšmingą poveikį (kai turi 20 proc. ar daugiau subjekto dalyvių balsų).

Pinigai – tai pinigai, esantys kasoje, bankų sąskaitose ir pervesti, bet dar negauti pinigai.

Pinigai apskaitoje registruojami pagal banko išrašą, gavus finansavimo sumas ar gavus apmokėjimą (išankstinį apmokėjimą) už turto naudojimą (nuomą), perduotą, turtą, sumas už netesybas ar kt.

Pinigų sumažėjimas apskaitoje registruojamas pagal banko išrašą, kai pervedamos

finansavimo sumos pavaldžioms įstaigoms ar kitiems subjektams, gražinamos gautos permokos, pervedamos sumos į valstybės biudžetą, sumokamos sumos, susijusios su vykdoma veikla.

Finansavimo sumos

Finansavimo sumų apskaitos principai nustatyti 20-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Finansavimo sumos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1K-252 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo“, (toliau – 20-asis VSAFAS).

Finansavimo sumos pripažįstamos ir apskaitoje registruojamos, jei atitinka finansavimo sumų sąvoką ir pripažinimo kriterijus, nustatytus 20-ajame VSAFAS „Finansavimo sumos“.

Gautinos ir gautos finansavimo sumos pripažįstamos ir registruojamos apskaitoje kaip turtas ir kaip finansavimo sumos, jeigu jos atitinka šiuos kriterijus:

1) finansavimo sumų gavėjas užtikrina, kad tenkinamos finansavimo sumų davėjo jam nustatytos sąlygos finansavimo sumoms gauti;

2) yra finansavimo sumų davėjo sprendimų ar kitų raštiškų įrodymų, kad finansavimo sumos bus suteiktos ir pinigai bus pervesti ar kitas turtas bus perduotas;

3) finansavimo sumų dydis gali būti patikimai įvertintas.

Valstybės biudžeto asignavimai pripažįstami gautinomis finansavimo sumomis tik teisės aktų nustatyta tvarka pateikus paraišką gauti finansavimo sumas, jei yra tenkinami anksčiau nurodyti kriterijai.

Finansavimo sumos arba jų dalis pripažįstamos finansavimo pajamomis tais laikotarpiais, kuriais patiriamos su finansavimo sumomis susijusios sąnaudos.

Kai gautinos finansavimo sumos yra gautos, finansavimo sumos perkeliamos iš gautinų finansavimo sumų į gautų finansavimo sumų sąskaitą.

Jei patiriamos sąnaudos, kurios bus finansuojamos iš numatytų finansavimo šaltinių, net kai finansavimo sumos dar nėra gautos ir paraiška joms nepateikta, bet yra tenkinami apskaitos politikoje nurodyti finansavimo sumų pripažinimo kriterijai, Globos namaipripažįsta finansavimo pajamas ir sukauptas finansavimo pajamas, kurios finansinės būklės ataskaitoje parodomos prie sukauptų gautinų sumų.

Jeigu po finansavimo sumų pirminio pripažinimo paaiškėja, kad Globos namainevykdo arba gali neįvykdyti finansavimo sumų davėjo nustatytų sąlygų, tokios finansavimo sumos turi būti gražintos, t. y. perkeltos į gražintinų finansavimo sumų sąskaitą įsipareigojimų sąskaitų klasėje.

Jeigu finansinių metų pabaigoje finansavimo sumų likutis, kuris nebuvo panaudotas pagal finansavimo paskirtį, teisės aktų nustatyta tvarka turi būti gražintas į atitinkamą biudžetą arba kitam

finansavimo sumų davėjui, atitinkama gautų finansavimo sumų dalis perkeliama į gražintinų finansavimo sumų sąskaitą.

Kai finansavimo sumų davėjas pinigus projektams vykdyti perveda į Globos namaibanko sąskaitą, nepriklausomai nuo to, ar teikiama paraiška, apskaitoje registruojamos gautinos finansavimo sumos ir kartu registruojamos gautos finansavimo sumos pagal finansavimo sumų davėjo nurodytą šaltinį bei pinigai banko sąskaitoje.

Finansavimo sumų šaltinis ir finansavimo sumų paskirtis apskaitoje pripažįstami pagal finansavimo sumų davėjo nurodytą finansavimo sumų šaltinį ir paskirtį.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinių įsipareigojimų apskaitos principai nustatyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“ ir 24-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Su darbo santykiais susijusios išmokos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-432 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 24-ojo standarto patvirtinimo“, (toliau –24-asis VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“).

Finansiniai įsipareigojimai grupuojami ir finansinės būklės ataskaitoje skirstomi į:

- 1) ilgalaikius, kurių įvykdymas numatytas praėjus 12 mėnesių nuo jų atsiradimo;
- 2) trumpalaikius, kurių įvykdymas numatytas per 12 mėnesių nuo jų atsiradimo.

Finansiniai įsipareigojimai apskaitoje registruojami tik tada, kai Globos namai prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu finansiniu turtu. Įsipareigojimai pagal planuojamus sandorius nepripažįstami finansiniais įsipareigojimais, kol jie neatitinka finansinio įsipareigojimo apibrėžimo, t. y. kol Globos namai neturi įsipareigojimo perduoti pinigų ar kitą finansinį turtą kitai šaliai arba pasikeisti finansinėmis priemonėmis su kita šalimi galimai sau nepalankiomis sąlygomis.

Pirminio pripažinimo metu įsipareigojimai, išskyrus įsipareigojimus, kurie paskesnio įvertinimo metu įvertinami amortizuota savikaina ir kurių atsiradimo metu nebuvo gauta pinigų, yra įvertinami įsigijimo savikaina.

Finansinės nuomos (lizingo) ir veiklos nuomos įsipareigojimai

Finansinės nuomos (lizingo) ir veiklos nuomos apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 19-ajame VSAFAS „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“.

Finansinė nuoma (lizingas) – tai nuoma, kai perduodant turtą nuomininkui perduodama didžioji dalis turto nuosavybės rizikos ir naudos.

Veiklos nuoma – tai nuomos rūšis, kai perduodant turtą nuomininkui neperduodama didžioji dalis rizikos ir naudos, susijusios su turto nuosavybe.

Nuomos sutartims taikomas turinio viršenybės prieš formą principas. Ar nuoma bus laikoma finansine nuoma (lizingu), ar veiklos nuoma, priklauso nuo jos turinio ir ekonominės prasmės, bet ne nuo sutarties formos.

Nuomos sandoriai grupuojami į finansinės nuomos (lizingo) ir veiklos nuomos sandorius, atsižvelgiant į tai, kiek turto nuosavybės teikiamos naudos ir rizikos tenka nuomotojui ir kiek nuomininkui. Su turto nuosavybe susijusi nauda apima galimybę naudoti turtą per jo naudingo tarnavimo laiką gaminant prekes ar teikiant paslaugas, taip pat gauti pelną iš turto vertės padidėjimo ir (arba) pardavimo.

Ar nuoma apskaitoje priskirtina finansinei nuomai (lizingui), ar veiklos nuomai, nustatoma nuomos laikotarpio pradžioje. Jeigu nuomininkas ir nuomotojas susitaria pakeisti nuomos sutarties sąlygas (išskyrus jos pratęsimą) ir dėl to pasikeičia nuomos rūšis, toks susitarimas apskaitoje laikomas nauja sutartimi. Tačiau dėl apskaitinių įverčių pakeitimų (pvz., nuomojamo turto naudingo tarnavimo laiko arba likvidacinės vertės pakeitimų) ar pasikeitusių aplinkybių (pvz., nuomininkas nevykdo finansinių įsipareigojimų ir nuomos sutartis yra nutraukiama) nuomos rūšis apskaitoje neturi būti keičiama.

Apskaitoje registruojamos finansinės nuomos (lizingo) įmokos yra suskaidomos, išskiriant turto vertės dengimo sumą, palūkanas ir kitas įmokas (kompensuotinas nuomos sumas, neapibrėžtus nuomos mokesčius ir pan., jei jie yra numatyti finansinės nuomos (lizingo) sutartyje). Palūkanos priskiriamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms ir apskaitoje registruojamos kaupimo principu, t. y. registruojamos tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį apskaičiuojamos.

Veiklos nuomos įmokos apskaitoje yra registruojamos kaip sąnaudos tolygiai (tiesiniu metodu) per visą nuomos laikotarpį ir priskiriamos pagrindinės veiklos sąnaudoms.

Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai

Su darbo santykiais susijusių įsipareigojimų apskaitos principai nustatyti 24-ajame VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“.

Su darbo santykiais susijusia išmoka laikomas bet koks užmokestis pinigais ar natūra, Globos namų mokamas darbuotojui už atliktą darbą, tarnybą, vykdytas pareigas, arba kita dėl darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių atsirandanti teisės aktų nustatyta išmoka tiesiogiai darbuotojui, jo vaikams, sutuoktiniui ar kitiems išlaikytiniams arba kitiems subjektams.

Trumpalaikiai su darbo santykiais susiję įsipareigojimai (išskyrus išeitines išmokas) ir sąnaudos pripažįstami tą ataskaitinį laikotarpį, už kurį darbuotojui apskaičiuota išmoka už atliktą darbą ir (arba) kurį pagal darbo sutartis, sprendimus ar teisės aktus, reglamentuojančius darbo santykius, atsirado prievolė tokius įsipareigojimus vykdyti.

Išeitine išmoka laikoma išmoka darbuotojui, Globos namų mokama pasibaigus darbo, tarnybos ar pareigų vykdymo laikui. Išeitine išmoka pripažįstama įsipareigojimu ir sąnaudomis tą ataskaitinį laikotarpį, kai priimamas sprendimas (pasirašomas įsakymas dėl atleidimo iš darbo darbuotojo prašymu) nutraukti darbo santykius.

Atidėjiniai

Atidėjinių apskaitos principai nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai”.

Atidėjiniai pripažįstami ir apskaitoje registruojami, kai atitinka visus šiuos pripažinimo kriterijus:

- 1) Globos namai turi įsipareigojimą (teisinę prievolę arba neatšaukiamąjį pasižadėjimą) dėl buvusio įvykio;
- 2) tikimybė, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės, t. y. didesnė kaip 50 proc.;
- 3) įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta.

Jei atidėjinių sumos patikimai įvertinti negalima, atidėjiniai nepripažįstami. Tokie įsipareigojimai laikomi neapibrėžtaisiais ir finansinės būklės ataskaitoje nerodomi, o informacija apie juos pateikiama aiškinamajame rašte.

Globos namai pripažįsta atidėjinio sumą, atsižvelgdama (-as) į labiausiai tikėtiną dabartiniam įsipareigojimui padengti reikalingų išlaidų sumą paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną. Atidėjinio sumos dydis nustatomas remiantis panašios veiklos patirtimi, pasirašytais sutartimis, priimtais teisės aktais, ekspertų išvadomis, poataskaitiniais įvykiais ir pan.

Ilgalaikiai atidėjiniai diskontuojami iki dabartinės jų vertės. Taikoma diskonto norma – Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje skelbiamo vidaus rinkoje išleistų Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių vidutinio svertinio pelningumo (pagal likutinę trukmę) atitinkamo laikotarpio obligacijų palūkanų norma. Esant neigiamai palūkanų normai, ilgalaikio įsipareigojimo amortizuota savikaina prilyginama jo įsigijimo savikainai.

Paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną atidėjiniai peržiūrimi ir jų vertė koreguojama atsižvelgiant į naujus įvykius ir aplinkybes. Jei paaiškėja, kad įsipareigojimų turtu dengti nereikės ar atidėjinio suma sumažėjo, atidėjiniai panaikinami arba sumažinami, mažinant

finansinės būklės ataskaitos straipsnių „Ilgalaikiai atidėjiniai“ arba „Ilgalaikių atidėjinių einamųjų metų dalis ir trumpalaikiai atidėjiniai“ sumas. Taip pat įvertinama, ar atidėjiniams diskontuoti taikoma diskonto norma paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną nėra reikšmingai pasikeitusi. Reikšmingai pasikeitusia diskonto norma laikoma tada, kai ji padidėja ar sumažėja 3 procentiniais punktais.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Neapibrėžtųjų įsipareigojimų apskaitos principai nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“.

Globos namaineapibrėžtieji įsipareigojimai registruojami nebalansinėse sąskaitose.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai finansinės būklės ataskaitoje nerodomi. Informacija apie juos yra pateikiama aiškinamajame rašte. Kai tikimybė, kad reikės panaudoti turtą įsipareigojimui padengti, yra labai maža (mažiau nei 10 proc.), informacija aiškinamajame rašte nėra pateikiama.

Informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus peržiūrima ne rečiau negu kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną, siekiant užtikrinti, kad pasikeitimai būtų tinkamai atskleisti aiškinamajame rašte.

Pajamos

Pajamos pripažįstamos kaupimo principu, vadovaujantis 10-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu „Kitos pajamos“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 1K-161 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 10-ojo standarto patvirtinimo“. Pajamos negali būti pripažintos, jei negalima patikimai įvertinti su jomis susijusių sąnaudų.

Pagal palyginimo principą pajamos ir sąnaudos, susijusios su ta pačia ūkine operacija, turi būti pripažįstamos tą patį ataskaitinį laikotarpį. Sąnaudos pripažįstamos tada, kai uždirbamos atitinkamos pajamos. Tačiau pajamos negali būti pripažintos, jeigu negalima patikimai įvertinti sąnaudų. Tokiomis aplinkybėmis visos už parduotą turtą ar suteiktas paslaugas gautos sumos pripažįstamos ateinančių laikotarpių pajamomis arba kitais įsipareigojimais.

Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, t. y. kurį suteikiamos paslaugos (įskaitant atliekamus darbus) ar parduodamas turtas, nepriklausomai nuo pinigų gavimo momento.

Jei Globos namai yra atsakinga už tam tikrų sumų administravimą ir surinkimą, tačiau teisės aktų nustatyta tvarka privalo surinktas sumas pervesti į biudžetą ir neturi teisės šių sumų ar jų dalies

atgauti tą patį ataskaitinį laikotarpį ar vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais, tokios sumos ar jų dalis pajamomis nelaikomos.

Pajamos, kurių negalima priskirti nė prie vienos pajamų grupės, priskiriamos prie kitų pajamų grupės. Finansinės ir investicinės veiklos pajamos pripažįstamos tada, kai jos uždirbamos.

Pajamos dėl teigiamo užsienio valiutos kurso pokyčio pripažįstamos, kai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, perskaičiavus pinigų, gautinų ir mokėtinų sumų likučius užsienio valiuta, gaunamas teigiamas rezultatas.

Sąnaudos

Sąnaudų apskaitos principai, metodai ir taisyklės nustatyti 11-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Sąnaudos“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-059 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 11-ojo standarto patvirtinimo“. Sąnaudų, susijusių su konkrečių turto, finansavimo sumų ir įsipareigojimų straipsnių apskaita, principai nustatyti šių straipsnių apskaitą reglamentuojančiuose Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartuose.

Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos vadovaujantis kaupimo ir palyginamumo principais tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai uždirbamos su jomis susijusios pajamos, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką.

Sąnaudomis pripažįstama tik ta ankstesniųjų ir ataskaitinio laikotarpių išlaidų, duosiančių ateityje ekonominę naudą, dalis, kuri tenka per ataskaitinį laikotarpį uždirbtoms pajamoms ar prisiimtiems įsipareigojimams. Išlaidos, skirtos pajamoms uždirbti būsimaisiais laikotarpiais, apskaitoje registruojamos ir finansinėse ataskaitose pateikiamos kaip turtas bei pripažįstamos sąnaudomis būsimaisiais laikotarpiais.

Tais atvejais, kai Globos namaisąnaudas, kurias ji (jis) patyrė vykdydama (-as) ne savo funkcijas, kompensuoja trečioji šalis, pripažintos sąnaudos sumažinamos kompensacijos suma. Jei kompensacija viršija sąnaudas, likusi suma registruojama kaip pajamos.

Sandoriai užsienio valiuta

Sandorių užsienio valiuta apskaitos principai nustatyti 21-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Sandoriai užsienio valiuta“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1K-348 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 21-ojo standarto patvirtinimo“.

Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu įvertinami ir registruojami apskaitoje

pagal sandorio dieną galiojančią euro ir užsienio valiutos santykį, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymu.

Valiutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos euro ir užsienio valiutos santykį, nustatytą vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymu.

Poataskaitiniai įvykiai

Poataskaitinių įvykių apskaitos ir pateikimo finansinių ataskaitų rinkinyje principai nustatyti 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai”.

Poataskaitiniai įvykiai, kurie suteikia papildomos informacijos, yra padarę reikšmingą poveikį ataskaitinio laikotarpio finansinei būklei, veiklos rezultatams, pinigų srautams, yra koreguojantieji poataskaitiniai įvykiai. Atsižvelgiant į koreguojančiųjų poataskaitinių įvykių įtakos parengtoms finansinėms ataskaitoms reikšmę, jie yra rodomi finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų ataskaitose.

Poataskaitiniai įvykiai, kurie nesuteikia papildomos informacijos, nėra padarę reikšmingo poveikio finansinei būklei paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną (t. y. šie įvykiai parodo sąlygas, atsiradusias po paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos), yra nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai. Įvykus šiems įvykiams, finansinės ataskaitos nekoreguojamos.

Nekoreguojantieji poataskaitiniai įvykiai aprašomi aiškinamajame rašte, kai jie yra reikšmingi.

Apskaitos politikos keitimas

Apskaitos politikos keitimo principai nustatyti 7-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-058 „Dėl 7-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto patvirtinimo“ (toliau – 7-asis VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas“).

Pasirinkta apskaitos politika turi būti taikoma nuolat arba gana ilgą laiką, kad būtų galima palyginti skirtingų ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Tokio palyginimo reikia, kad būtų galima nustatyti finansinės būklės, veiklos rezultatų ir pinigų srautų keitimosi tendencijas.

Apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose parodomas taikant retrospektyvinį

būdą, t. y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi naudojama, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms nuo jų atsiradimo. Jeigu apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose rodomas taikant perspektyvinį būdą, pakeista apskaitos politika taikoma nuo sprendimo ją taikyti dienos.

Poveikis, kurį daro apskaitos politikos keitimas einamojo ataskaitinio laikotarpio informacijai ir darytų ankstesnių ataskaitinių laikotarpių informacijai, registruojamas apskaitoje tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo apskaitos politika pakeičiama, ir parodomas einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose. Ataskaitinio laikotarpio veiklos rezultatų ataskaitoje apskaitos politikos keitimo poveikio dalis, susijusi su ankstesniais laikotarpiais, rodoma straipsnyje „Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka”. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio informacija finansinėse ataskaitose pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nėra koreguojama. Su apskaitos politikos keitimu susijusi informacija pateikiama finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte, nurodant apskaitos politikos keitimo priežastis, kokiems finansinės būklės ir veiklos rezultatų ataskaitų straipsniams šis pakeitimas turėjo įtakos ir kokiomis sumomis šie straipsniai buvo koreguoti.

Apskaitos įverčių keitimas

Apskaitinių įverčių principai ir taisyklės nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas”.

Apskaitinis įvertis – remiantis prielaidomis, atsižvelgiant į dabartinę turto ir įsipareigojimų vertę ir tikėtiną naudą ar įsipareigojimus, nustatomas apytikslis dydis, naudojamas turto ir įsipareigojimų vertei nustatyti. Apskaitiniai įverčiai naudojami, kai turto ar įsipareigojimų vertė negali būti tiksliai apskaičiuota, o tik įvertinta

Apskaitiniai įverčiai yra peržiūrimi, jei pasikeičia aplinkybės, kuriomis buvo remtasi atliekant įvertinimą, arba atsiranda papildomos informacijos ar kitų įvykių.

Apskaitinio įverčio keitimas nesusijęs su ankstesniais laikotarpiais ir nėra apskaitos klaidos taisymas, todėl finansinėje apskaitoje registruojamas tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo keitimas buvo atliktas, o finansinėse ataskaitose parodomas taikant perspektyvinį būdą.

Finansinių ataskaitų elemento vertės pokytis, atsiradęs dėl apskaitinio įverčio pokyčio, turi būti parodytas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo parodyta prieš tai buvusi šio ataskaitos elemento vertė. Informacija, susijusi su apskaitinio įverčio pakeitimu, pateikiama aiškinamajame rašte.

Apskaitos klaidų taisymas

Apskaitos klaidų taisymo principai ir taisyklės nustatyti 7-ajame VSAFAS „Apskaitos politikos, apskaitinių įverčių keitimas ir klaidų taisymas”.

Apskaitos klaida – klaida, kuri atsiranda dėl neteisingo skaičiavimo, netinkamo apskaitos metodo taikymo, neteisingo ūkinės operacijos registravimo ar dėl apsirikimo.

Esminė apskaitos klaida – einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu išaiškėjusi klaida, dėl kurios praėjusio laikotarpio ar kelių praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinės ataskaitos negali būti laikomos iš esmės patikimomis. Apskaitos klaida laikoma esmine, jei jos vertinė išraiška individualiai arba kartu su kitų ataskaitinio laikotarpio klaidų vertine išraiška yra didesnė nei 1 proc. viso Globos namaiturto vertės.

Einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu gali būti pastebėtos klaidos, padarytos praėjusių ataskaitinių laikotarpių finansinėse ataskaitose. Ir esminės, ir neesminės apskaitos klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose iki jų patvirtinimo apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinėje sistemoje dienos.

Klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose parodoma taip:

1) jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir parodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;

2) jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir parodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių klaidų taisymo įtaka”. Lyginamoji ankstesnio ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama.

Aiškinamajame rašte pateikiama tokia su esminės klaidos taisymu susijusi informacija: esminių apskaitos klaidų pobūdis ir ataskaitinis laikotarpis, kuriuo esminė klaida buvo padaryta; kokiems finansinės būklės ataskaitos straipsniams esminės apskaitos klaidos taisymas turėjo įtakos; koregavimo suma, registruota apskaitoje ir įtraukta parodant grynąjį ataskaitinio laikotarpio perviršį ar deficitą.

Informacijos pagal segmentus pateikimas

Informacijos apie segmentus pateikimo reikalavimai nustatyti 25-ajame viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarte „Segmentai“, patvirtintame Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 1K-232 „Dėl Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto 25-ojo standarto patvirtinimo“, (toliau – 25-asis VSAFAS „Segmentai“).

Globos namų finansinėse ataskaitose pateikiama informacija apie segmentus. Segmentai –

Globos namų veiklos dalys pagal vykdomas valstybės funkcijas, apimančios vienuose Globos namų teikiamas viešąsias paslaugas pagal valstybės funkcijų klasifikatorių.

Apie kiekvieną segmentą pateikiama tokia informacija: segmento pagrindinės veiklos sąnaudos; segmento pagrindinės veiklos pinigų srautai.

Jei turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir sąnaudų priskyrimo segmentui pagrindas yra neaiškus, šios sumos yra priskiriamos prie didžiausių Globos namų veiklos dalių sudarančio ekonomikos sektoriaus segmento.

Straipsnių tarpusavio įskaitos ir palyginamieji skaičiai

Informacijos apie segmentus pateikimo reikalavimai nustatyti 25-ajame VSAFAS „Segmentai“.

Turtas ir įsipareigojimai, pajamos ir sąnaudos bei pinigų įplaukos ir išmokos finansinėse ataskaitose parodomi atskirai. Sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turto ir įsipareigojimų, taip pat pajamų ir sąnaudų tarpusavio įskaita negalima, išskyrus atvejus, kai konkretus Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas reikalauja būtent tokios įskaitos.

Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartuose nustatytais atvejais pajamų ir sąnaudų straipsnių tarpusavio įskaita gali būti atliekama finansinėse ataskaitose pateikiant tik rezultatą (t. y. iš pajamų atėmus atitinkamas sąnaudas) – pelną arba nuostolį. Pavyzdžiui, rezultatas – pelnas arba nuostolis – yra rodomas perleidus ar pardavus ilgalaikį turtą, keičiant užsienio valiutą.

Apskaitos politika yra vieša ir laisvai prieinama visoms suinteresuotoms šalims, skelbiama Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro interneto svetainėje www.nbfc.lrv.lt.

III SKYRIUS

PASTABOS

1. Nematerialusis turtas (pastaba P03)

Globos namų nematerialųjį turtą sudaro programinė įranga ir jos licencijos.

Globos namai neturi nematerialiojo turto, kurio naudingo tarnavimo laikas neribotas.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje į apskaitą įtraukta 797,98 Eur neamortizuotos likutinės vertės nematerialiojo turto.

Per ataskaitinį laikotarpį įsigyta nematerialiojo turto už 383,99 Eur.

Nematerialiojo turto amortizacijos suma per ataskaitinį laikotarpį sudaro 612,67 Eur.

Nematerialiojo turto, kuris buvo visiškai nudėvėtas, bet vis dar naudojamas veikloje, įsigijimo savikaina yra 2582,8 Eur.

Informacija apie nematerialiojo turto balansinės vertės pagal turto grupes pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį pateikta lentelėje „Informacija apie nematerialiojo turto balansinės vertės pasikeitimą“ (pridedamas priedas P3).

2. Ilgalaikis materialusis turtas (pastaba P04)

Į apskaitą įtraukto ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje yra 1752280,76 Eur.

Per ataskaitinį laikotarpį materialiojo turto įsigyta už 5598,40 Eur. Nurašyto ilgalaikio turto vetrė sudaro 11544,14 Eur. Globos namai dėl pasikeitusios ilgalaikio materialiojo turto vertės (vertė iki 750 Eur) iš nurašymų perkėlė 19 turto vienetų už 11544,14 Eur. Pagal įsakymą 2025-08-23 Nr.(1.2-1)-50 dalis turto, kurio vertė iki 500 Eur yra išnuomotas nuo 2025-04-30 iki 2026-04-30, gaunama ekonominė nauda (41 vienetas, kurio vertė 15085,18 Eur), lieka ilgalaikio turto grupėje.

Ilgalaikis materialusis turtas ataskaitiniu laikotarpiu buvo pergrupuojamas dėl 2025 m. vykdomų pastato pagerinimo darbų, iš nebaigtos statybos į pastatų grupę pergrupuoto turto vertė 53723,66 Eur.

Ilgalaikio materialiojo turto nusidėvėjimas per ataskaitinį laikotarpį siekia 59977,39 Eur.

Į apskaitą įtraukto ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra 1697901,77 Eur.

Materialiojo turto, perduoto panaudai, Globos namai neturi.

Materialiojo turto, gauto pagal panaudos sutartis, įsigijimo savikainą sudaro 592033,67 Eur.

Paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną Globos namai sutarčių, pasirašytų dėl ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo ateityje ir kitų pokyčių neturi.

Ilgalaikio materialiojo turto, kuris buvo visiškai nudėvėtas, bet vis dar naudojamas veikloje, įsigijimo savikaina yra 402198,95 Eur.

Informacija apie ilgalaikio materialiojo turto balansinės vertės pagal turto grupes pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį pateikta lentelėse „Informacija apie ilgalaikio materialiojo turto, vertinamo įsigijimo savikaina, balansinės vertės pasikeitimą“ (pridedamas P4-1) ir „Informacija apie ilgalaikio materialiojo turto, vertinamo tikrąja verte, balansinės vertės pasikeitimą“ (pridedamas P4-2).

3. Ilgalaikis finansinis turtas (pastabos P05, P06)

Į apskaitą įtraukto finansinio turto 2025 metų gruodžio 31 d. nėra.

4. Biologinis turtas (pastaba P07)

Biologinio turto, įvertinto tikrąja verte, 2025 metų gruodžio 31 d. nėra.

5. Atsargos (pastaba P08)

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje į apskaitą įtrauktų ir nepanaudotų atsargų likutis sudaro 145305,33 Eur, iš jų medžiagos ir žaliavos 140197,90 Eur, ūkinis inventorių 5107,43 Eur.

Per 2025 metus buvo įsigyta atsargų už 339836,20 Eur.

Globos namų veiklai užtikrinti per ataskaitinį laikotarpį sunaudota atsargų už 340985,28 Eur.

Informacija apie atsargų vertės pasikeitimą per ataskaitinį laikotarpį pateikta lentelėje „Atsargų vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ (pridedamas priedas P8).

6. Išankstiniai mokėjimai (pastaba P09)

Išankstinių apmokėjimų balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra 8251,69 Eur. Išankstinius apmokėjimus sudaro:

- 1) avansiniai apmokėjimai paslaugų teikėjams / prekių tiekėjams – 3414,02 Eur;
- 2) kitos ateinančių laikotarpių sąnaudos – 4837,67 Eur.

Informacija apie išankstinius apmokėjimus pateikta lentelėje „Informacija apie išankstinius apmokėjimus“ (pridedamas priedas P9).

7. Per vienerius metus gautinos sumos (pastaba P10)

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje per vienerius metus gautinos sumos siekia 454696,81 Eur. Jas sudaro:

- 1) 37328,3 Eur gautinos finansavimo sumos iš savivaldybių;
- 2) 83442,67 Eur gautinos sumos už suteiktas paslaugas;
- 3) 87963,90 Eur sukauptos gautinos sumos už suteiktas paslaugas;
- 4) 245961,94 Eur sukauptos gautinos sumos iš biudžeto.

8. Pinigai ir pinigų ekvivalentai (pastaba P11)

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje piniginių lėšų likutis banko sąskaitose – 69508,37 Eur, kurį sudaro nepanaudotos lėšos, pervestos gruodžio mėnesį už socialinės globos paslaugas (valstybės biudžeto pavedimų lėšos – 24869,02 Eur, savivaldybių lėšos – 39761,75 Eur). Depozitinėje sąskaitoje saugoma mirusių socialinių paslaugų gavėjų lėšų suma – 697,90 Eur, dėl kurių bus kreipiamasi dėl paveldėjimo perėmimo, laidojimo lėšos – 4159,18 Eur, pajamų įmokų lėšos – 20,52 Eur.

Informacija apie pinigus ir pinigų ekvivalentus pateikta lentelėje „Informacija apie pinigus ir pinigų ekvivalentus“ (pridedamas priedas P11).

9. Finansavimo sumos (pastaba P12)

Gautų ir iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos nepanaudotų 1907586,62 Eur finansavimo lėšų likutį sudaro:

- 1) nematerialiojo turto neamortizuota 797,98 Eur. likutinė vertė;
- 2) ilgalaikio materialiojo turto nenudėvėta 1712091,77 Eur likutinė vertė;
- 3) nepanaudotas 145305,33 Eur vertės atsargų likutis;
- 4) banko sąskaitose esantis 69508,37 Eur pinigų likutis;
- 5) ilgalaikio finansinio turto (0,00 Eur FBA III.), išankstinių apmokėjimų (8251,69 Eur), per vienerius metus gautinų sumų (454696,81 Eur) ir ilgalaikių (0,00 Eur), trumpalaikių (257794,31 Eur) įsipareigojimų, grynojo turto (225271,02 Eur) likučių 20116,83 Eur skirtumas.

Informacija apie finansavimo sumas pateikiama lentelėse „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį“ ir „Finansavimo sumų likučiai“ (pridedamas priedai P12).

Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį gautą finansinę ir nefinansinę paramą ir informacija apie paramos panaudojimą per ataskaitinį laikotarpį pateikta lentelėse „Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį gautą finansinę ir nefinansinę paramą“ ir „Informacija apie paramos panaudojimą per ataskaitinį laikotarpį“ (pridedami P12 priedai).

10. Ilgalaikiai įsipareigojimai (pastabos P13, P14)

Globos namai neturi ilgalaikių finansinių įsipareigojimų.

11. Atidėjiniai (pastaba P15)

Globos namai neturi atidėjinių.

12. Trumpalaikiai įsipareigojimai (pastaba P17)

Trumpalaikių įsipareigojimų 257794,31 Eur likutį sudaro:

- 1) įsiskolinimas paslaugų teikėjams/ prekių tiekėjams – 11079,29 Eur;
- 2) su darbo santykiais susiję įsipareigojimai – 55,18 Eur;
- 3) sukauptos mokėtinos sumos – 245961,94 Eur;
- 4) įstaigos gyventojams mokėtinos sumos – 697,90 Eur.

Informacija apie kai kurias trumpalaikes mokėtinas sumas pateikta lentelėje „Informacija apie kai kurias trumpalaikes mokėtinas sumas“ (pridedamas priedas P17).

13. Grynasis turtas (pastaba P18)

2025 metų gruodžio 31 dieną grynojo turto likutį sudaro 225271,02 Eur:

- 1) apskaitoje užregistruota nuosavybės metodo įtaka – 0,00 Eur deficitas / perviršis;

- 2) sukauptas einamųjų metų deficitas / perviršis – 54401,16 Eur;
- 3) sukauptas ankstesniųjų metų deficitas / perviršis – 164931,24 Eur;
- 4) tikrosios vertės rezervas – 5938,62 Eur.

Informacija apie grynojo turto pokyčius pateikta lentelėje „Grynojo turto pokyčių ataskaita“ (pridedama).

14. Pagrindinės veiklos sąnaudos (pastaba P02)

Per ataskaitinį laikotarpį buvo pripažinta 5565984,75 Eur pagrindinės veiklos sąnaudų.

Palyginus ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpių sąnaudas, labiausiai padidėjo darbo užmokesčio ir socialinio draudimo straipsnio ir kitų paslaugų sąnaudos, o labiausiai sumažėjo paprastojo remonto ir eksplotavimo sąnaudos sąnaudos. Pagrindinės veiklos sąnaudų reikšminga palyginimo informacija pateikta 3 lentelėje.

3 lentelė

Pagrindinės veiklos sąnaudos (Eur, ct)

Finansinių ataskaitų straipsniai	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Pokytis (4=2-3)	Pokyčio paaiškinimas
1	2	3	4	5
Pagrindinės veiklos sąnaudos				
Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos	3966407,62	3658571,38	307836,24	Didėjo MMA. Profsajungos nariams kilo koeficientai, pagal kolektyvinę sutartį, didejo minimalūs koeficientai, pagal įstatymą.
Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	60590,06	68699,84	-8109,78	Daug turto visiškai nudėvėto, bet dar naudojamo.
Komunalinių paslaugų ir ryšių sąnaudos	156816,77	165489,8	-8673,03	2024m. Gegužės mėn. buvo paleista saulės elektrinė, todėl per visus 2025 m. gavome efektą- sumažino elektros sąnaudas. 2025 m. žiemos sezonas buvo pakankamai nešaltas, todėl šildymo sąnaudos (šildoma malkomis ir anglimis) penkiuose filialuose ir centriniuose globos namuose buvo pigesnis.
Tranporto sąnaudos	49748,23	37064,27	12683,96	Senas transporto parkas, a/m gedo ir buvo remontuojamas, brango degalai. Draudimai

				(Kasko ir privalomas) transporto priemonėms brango.
Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos	9425,35	11350,88	-1925,53	Buvo pasamdyti lektoriai, kurie atvyko į globos namus ir suorganizuoti pigesni mokymai. Taip pat buvo renkama nuotoliniai mokymai, kurie taip pat pigesni ir apima didesnę darbuotojų mokymo auditoriją.
Paprastojo remonto ir eksploatavimo sąnaudos	110180,54	69546,96	40633,58	Buvo atliekami einamieji remontai, šalinami trūkumai, kad atitiktų sanitarinius ir kitus reikalavimus (pandusų įrengimus, nuotolinių personalo iškvietimo sistemų įrengimus) po auditų patikrinimų
Sunaudotų ir parduotų atsargų savikaina	220287,36	252996,12	-32708,76	Atsižvelgta į ligų pobūdį, gydytojai skyrė didesnę kiekį 100% kompensuojamus vaistus bei slaugos priemones gyventojams, todėl reikšmingai sutaupyta lėšos.
Socialinių išmokų sąnaudos	11418,00	1848,00	9570,00	2025m. vienuolikai darbuotojų buvo išmokėta laidojimo pašalpų po 1 MMA (kuris buvo 1038 Eur), o 2024 m. buvo išmokama tik dviems darbuotojams po 1 MMA (kuris buvo po 924 Eur).
Kitų paslaugų sąnaudos	978289,23	944383,22	33906,01	Daugiau apdrausta gyvenamųjų pastatų penkiuose filialuose ir centriniuose globos namuose. Brango pastatų draudimai. Mitybos paslaugų teikimo kaina brango. Po CPO pirkimo, brango ir skalbimo paslauga 2025/2026m. Buvo perkama globos namų paslaugų teikimo kokybės vertinimo paslauga. Brango spaudos prenumerata. Pabrango kompiuterių ir kt. tinklo technikos remonto priežiūros paslaugų globos namuose ir penkiuose padaliniuose.

Kitos sąnaudos	2653,59	1728,89	924,70	Daugiau darbuotojų atliko profilaktinius sveikatos patikrinimus (administracijos darbuotojams kas du metus).
----------------	---------	---------	--------	--

Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų detalizacija pateikiama pagal 24-ojo VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“ priede „Informacija apie darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas pateikimas aiškinamajame rašte“ nustatytą formą (pridedamas priedas P22).

Kitų pagrindinės veiklos sąnaudų detalizacija pateikiama pagal 11-ojo VSAFAS „Sąnaudos“ priede nustatytą formą.

Pagrindinės veiklos sąnaudų ir pagrindinės veiklos piniginių išmokų informacija pagal veiklos segmentus pateikiama pagal 25-ojo VSAFAS „Segmentai“ priede „Informacija pagal segmentus“ nustatytą formą (pridedamas priedas P2).

15. Kitos pagrindinės veiklos pajamos ir kitos pajamos (pastaba P21)

4 lentelė

Pagrindinės veiklos kitos pajamos (Eur, ct)

Finansinių ataskaitų straipsniai	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis	Pokytis (4=2-3)	Pokyčio paaiškinimas
1	2	3	4	5
Pagrindinės veiklos kitos pajamos, iš viso				
Apskaičiuotos prekių, turto ir paslaugų pardavimo pajamos	1877161,53	1553955,52	365316,35	Padidėjusios pensijos

Informacija apie kitas pagrindinės veiklos pajamas pateikta lentelėje „Pagrindinės veiklos kitų pajamų pateikimas žemesniojo ir aukštesniojo lygių viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte“ (pridedamas priedas P21).

Ataskaitinio laikotarpio kitos veiklos rezultatas yra 1957,20 Eur. Tai yra:

- 1) ataskaitinio laikotarpio kitos veiklos pajamos – 12463,27 Eur. Tai pajamos už turto nuomą;
- 2) pervestinos į biudžetą kitos veiklos pajamos – 1853,56 Eur;
- 3) ataskaitinio laikotarpio kitos veiklos sąnaudos – 12451,28 Eur.

Informacija apie kitos veiklos pajamas pateikta lentelėje „Kitos veiklos pajamų ir sąnaudų pateikimas žemesniojo ir aukštesniojo lygių viešojo sektoriaus subjekto finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte“ (pridedami du priedai P21).

16. Kitos pagrindinės veiklos sąnaudos pagal pobūdį ir darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos (pastaba P22)

Per ataskaitinį laikotarpį patirtos ir į apskaitą įtrauktos Globos namų darbuotojų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos sudarė 3966407,62 Eur. Iš jų darbo užmokesčio sąnaudos – 3885761,84 Eur, ligos pašalpų sąnaudos – 12236,37 Eur, išeitinių išmokų, ilgalaikio darbo išmokų sąnaudos – 10753,68 Eur, socialinio draudimo sąnaudos – 57655,73 Eur.

Kitos pagrindinės veiklos sąnaudos yra 2587,49 Eur. Jas sudaro:

- 1) veiklos mokesčiai – 66,10 Eur;
- 2) pagrindinės veiklos kitos sąnaudos – 2587,49 Eur (darbuotojų išmokų sąnaudos).

Informacija apie kitas pagrindinės veiklos sąnaudas ir apie darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas pateikta lentelėse „Informacija apie kitas pagrindinės veiklos sąnaudas pagal pobūdį pateikimas žemesniojo lygio finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte“ ir „Informacijos apie darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas pateikimas aiškinamajame rašte“ (pridedami du priedai P22).

17. Finansinės ir investicinės veiklos rezultatas (pastaba P23)

Per ataskaitinį laikotarpį į apskaitą įtrauktas finansinės ir investicinės veiklos rezultatas yra 0,00 Eur deficitas / perviršis, atsiradęs dėl apskaičiuotų finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų skirtumo.

Informacija apie finansinės ir investicinės veiklos pajamas ir sąnaudas pateikta lentelėje „Finansinės ir investicinės veiklos pajamos ir sąnaudos“ (pridedamas priedas P23).

18. Finansinės rizikos valdymas

Informacija apie įsipareigojimų dalį nacionaline ir užsienio valiutomis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje pateikiama lentelėje „Informacija apie įsipareigojimų dalį (įskaitant finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimus) eurais ir užsienio valiutomis“ (pridedamas priedas P24).

19. Neapibrėžtieji įsipareigojimai

Globos namai neturi neapibrėžtųjų įsipareigojimų.

20. Koncesijos ir valdžios ir privataus sektoriaus subjektų partnerystės sutartys

Globos namai nėra sudarę viešojo ir privataus sektorių partnerystės (koncesijos) sutarčių.

21. Kita informacija

Nebalansinėse sąskaitose 2025 metų gruodžio 31 dieną užregistruota turto, kurio bendra vertė yra 1377632,47 Eur, iš jų:

402198,95 Eur nematerialaus ir ilgalaikio materialaus turto, kuris visiškai amortizuotas / nudėvėtas, tačiau naudojamas veikloje, vertė; 380817,05 Eur išduoto naudoti ūkinio inventoriaus vertė.

Globos namuose nebalansinėse sąskaitose užregistruotas ir pagal panaudos sutartis gautas turtas. Iš viso tokio turto yra už 592033,67 Eur (informacija pateikiama 5 lentelėje).

5 lentelė

Pagal panaudos sutartis valdomo turto sąrašas 2025-12-31 (Eur, ct)

Panaudos davėjas	Turto pavadinimas	Vertė	Sutarties NR.
Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos 188704927	Sklypas	20344,78	IMT.01.02 Sklypai (valstybinė žemė)
Anykščių rajono savivaldybės administracija 188774637	Pastatas	188687,73	2000-12-08;2010-06-22 Įsakymas Nr. A-253
Anykščių rajono savivaldybės administracija 188774638	Katilinė	24805,09	2000-08-24; 2010-06-22 Įsakymas Nr. A-254
Anykščių r. Svėdasų Juozo Tumo-Vaižganto gimnazija 190048540	Pastatas	98838,04	2028-03-28, 2028-03-28 Įsakymas Nr. A1-253
Sutrikusio intelekto Žmonių bendrija "Anykščių viltis" 254273570	Patalpos	253858,03	2007-12-29; 2010-06-22 Įsakymas Nr. A-253

22. Apskaitos politikos keitimo ir esminių klaidų taisymo įtaka (pastaba P01)

Per 2025 metus nebuvo nustatyta praėjusių ataskaitinių laikotarpių reikšmingų apskaitos klaidų, todėl ataskaitinio laikotarpio finansinės ataskaitos nebuvo taisomos.

23. Reikšmingi poataskaitiniai įvykiai

Reikšmingų poataskaitinių įvykių, turinčių įtakos Globos namų veiklai, per ataskaitinį laikotarpį nebuvo.